

Dosarul nr. 2r-91/24
2-22069848-01-2r-21022024

Instanța de fond: Judecătoria mun. Chișinău, sediul Centru (jud. E. Galușceac).
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: N. Budăi, Gr. Dașchevici, A. Bostan)
Instanța de revizuire: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Secrieru, M. Anton, V. Cotorobai)

DECIZIE

24 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de
Rezerve Materiale împotriva Larisei Goncear, intervenient accesoriu Inspekția
Financiară, privind încasarea sumei,
împotriva încheierii din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agenția Rezerve
Materiale,

c o n s t a ț ă:

La 19 mai 2022, Agenția Rezerve Materiale a depus cerere de chemare în
judecată împotriva Larisei Goncear, intervenient accesoriu Inspekția Financiară,
privind încasarea sumei de 65367,08 de lei.

Prin hotărârea din 11 octombrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Rezerve
Materiale. S-a încasat de la Larisa Goncear în beneficiul Agenției Rezerve
Materiale suma de 65367,08 de lei. S-a încasat de la Larisa Goncear în beneficiul
statului suma de 1961,01 de lei, cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 13 octombrie 2022, Larisa
Goncear a declarat apel împotriva hotărârii din 11 octombrie 2022 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri
de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul
declarat de Larisa Goncear. S-a casat hotărârea din 11 octombrie 2022 a
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a emis o hotărâre nouă, potrivit căreia
s-a respins cererea de chemare în judecată, ca fiind neîntemeiată.

La 10 iulie 2023, Agenția Rezerve Materiale a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral acțiunea.

Prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agenția Rezerve Materiale.

La 31 ianuarie 2024, Agenția Rezerve Materiale a depus recurs împotriva încheierii din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și a deciziei din 16 martie 2023, soluționând prin decizie problema respectivă.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel a ajuns eronat la concluzia că actele administrative în baza cărora au fost efectuate plățile intimatei nu au fost anulate, or pe toată durata examinării cauzei, până la decizia instanței de apel, de către nici una din părți sau instanță nu au fost invocate aspectele date.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 28 noiembrie 2023, iar la 16 ianuarie 2024, a expedit-o, prin intermediul poștei electronice, Agenției Rezerve Materiale. Prin urmare, recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale, la 31 ianuarie 2024, este în termen.

La 21 februarie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expedit în adresa intimaților copia cererii de recurs, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de expediere și extrasul din poșta electronică anexate la materialele cauzei (vol. II, f.d. 92,93).

Prin referința din 01 martie 2024, Inspekția Financiară a invocat că, în calitate de intervenient accesoriu, care nu formulează pretenții proprii asupra obiectului litigiului, susține integral actele emise ca urmare a inspecției financiare tematice efectuate la Agenția Rezerve Materiale.

La 18 martie 2024, Larisa Gonciar a depus referință, solicitând respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recursuri, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În speță, se constată că, prin încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Agenția Rezerve Materiale, împotriva deciziei din 16 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea soluției, Curtea de Apel Chișinău a reținut că revizuenta nu a prezentat nici un argument sau înscris nou care să corespundă caracteristicilor cerute de norma 449 lit. b) din Codul de procedură civilă.

Verificând motivele recursului prin prisma prevederilor citate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că cererea de recurs este neîntemeiată.

Art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă prevede că instanța de judecată, după ce examinează cererea de revizuire, emite încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă, în cazul în care cererea de revizuire se depune contrar prevederilor art. 451 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Completul de judecată reamintește că examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Capacitatea procesuală, existența unuia din temeiurile prevăzute de lege, respectarea termenului de depunere a cererii constituie condiții obligatorii pentru admisibilitatea cererii de revizuire.

Respectiv, instanța de recurs notează că cererea de revizuire poate fi declarată doar în temeiurile expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă. Lista temeiurilor este exhaustivă și nu poate fi completată. Declararea revizuirii pentru alte temeiuri decât cele prevăzute în această normă duce la respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă.

Completul de judecată reține că revizuenta/recurenta și-a întemeiat cererea de revizuire pe dispozițiile art. 449 lit.b) din Codul de procedură civilă, care stipulează că revizuirea se declară în cazul în care: au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

Așadar, circumstanțele noi-descoperite sunt totalitatea de fapte juridice (obiect al probației) care duc la apariția, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile, care au o importanță esențială pentru soluționarea justă a cauzei civile, totodată, având putere decisivă asupra concluziei instanței de judecată, care nu au fost cunoscute revizuienților anterior, dar existau până la momentul pronunțării hotărârii și au fost descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă. Este important de menționat că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Astfel, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire. Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Drept circumstanță nouă, necunoscută de revizuentă la etapa examinării cauzei în ordine de recurs, revizuenta indică faptul că Agenției Rezerve Materiale nu i s-a solicitat prezentarea probelor care să dovedească anularea actelor administrative. Or, faptele invocate de Agenția Rezerve Materiale nu constituie circumstanțe noi.

Așadar, Completul de judecată atestă că argumentele cererii de revizuire vizează fondul cauzei și dezacordul cu decizia adoptată de instanța de judecată, prin urmare constituie în sine un recurs camuflat, or, argumentele menționate au fost deja invocate în cererea de recurs, cărora instanța le-a dat apreciere.

În consecință, Completul de judecată conchide că încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău este legală și întemeiată, corect constatându-se faptul că, revizuirea este o cale de atac de retractare a unei hotărâri judecătorești irevocabile care se declanșează la cererea persoanei interesate, dacă este prezent motivul conținut în lege ca temei, aceasta reprezentând, de fapt, solicitarea desființării hotărârii indicate și pronunțarea altei hotărâri, diferite de prima.

Inadmisibilitatea unei asemenea intervenții de mai multe ori a fost reiterată în jurisprudența CEDO. Curtea, cu mai multe ocazii, a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6 §1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. România*, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Pe când în speță, cererea de revizuire nu întrunește condițiile necesare de a fi examinată, prin prisma prevederilor prevăzute de Capitolul XXXIX din Codul de procedură civilă (art. 446- 453), fiind de fapt un recurs camuflat, deoarece vizează doar fondul cauzei și nu circumstanțe noi.

Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive. Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu

cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei. Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Din această perspectivă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că admiterea cererii de recurs depusă Agenția Rezerve Materiale ar duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale.

Prin urmare, din considerentele menționate și ținând cont de faptul că motivele invocate de recurentă sunt declarative și neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de recurs și de a menține încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire.

În conformitate cu art. 427 lit. a) art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Agenția Rezerve Materiale.

Se menține încheierea din 28 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția de Rezerve Materiale împotriva Larisei Goncear, intervenient accesoriu Inspekția Financiară, privind încasarea sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi